

TA'LIM JARAYONIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYADAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI

Xurramova Intizor Ilhom qizi

Ilmiy rahbar:

Abduvohidova Mahliyo Abdumutalib qizi

Abduvohidov Ahliddin Abdumutalib o'g'li

Annotatsiya: *Bugungi kunda internet tarmog'isiz kundalik hayotni tasavvur qilib bo'lmaydi. Ta'lim sohasiga ham katta innovatsiyalar kirib kemoqda. Bu esa ta'lim sifatini va darajasini oshirishga xizmat qiladi.*

Kalit so'zlar: *innovatsiya, axborot ko'lami, innovatsion metodlar, AKT, YaPT, virtual dars, sinergiya, nostandart dars*

Bugungi kunda axborot ko'lami juda keng bo'lib rivojlanib bormoqda. Shu bilan bir qatorda internetsiz ishlaydigan tashkilot, muassasa va idoralar qolmagan bo'lsa kerak. Ayniqsa, ta'lim tizimida innovatsion metodlar bilan ishlash juda katta yo'lga qo'yilmoqda va bu anchagina ijobiy natija berib kelmoqda. Har bir pedagog bo'lsin xoh tibbiyot hodimi qay sohani egallashidan qat'i nazar egallagan sohasiga kirib borar ekan kompyuter texnologiyalarini yaxshi bilgan va puxta egallagan kadrlarga doim ham har joyda ehtiyoj sezilgan. Innovatsion yangilik va metodlar bilan ishlash ham sohada, ham kasb egasida katta o'sishga sabab bo'lmoqda. Shunday ekan innovatsiya o'zi nima degan tug'iladi?

Innovatsiya-(inglizcha) yangilik kiritish, yangilik degan ma'noni ifodalaydi, texnologiya esa yunoncha "texnos" - san'at, mahorat va "logos" fan so'zlaridan olinib innovatsion texnologiya ta'lim-tarbiya shakllari, metodlari va usullariga yangicha yondashish degan ma'noni bildiradi. Innovatsion texnologiyalar pedagogik jarayon hamda o'qituvchi va o'quvchi holatiga yangilik, o'zgarishlar kiritishdir. Innovatsion texnologiyalardan foydalanishda o'qituvchiga quyidagi bilimlarni bilish taqazo etiladi:

AKT bo'yicha bilim, ko'nikma va malakaga ega bo'lish:

YaPT (yangi pedagogik texnologiya) bo'yicha xorijiy tajribalardan boxabar bo'lish:

Ta'lim jarayonini tashkil etishda didaktik o'yinlardan, interfaol usullardan foydalanish mahorati:

Ilg'or pedagogik texnologiya bo'yicha bilimlarni o'zlashtirib borish:

Bilimlarni ko'nikma va malakalarga aylantirish texnologiyasi shaklangan bo'lishi:

Imkon qadar darsni internet tarmog'iga bog'lab o'ta bilish:

O'z ustida tinmay ishlashi, har sohaga oid yangiliklarni kuztib borishi va boshqalar;

Pedagog innovatsion texnologiyaga asoslanib darsni tashkil etar ekan, turli texnik vositalardan ham (kompyuter, proyektor, elektron doska va hokazo) foydalanishi

mumkin. Kasb faoliyatida innovatsiyalar qanchalik ko'p bo'lsa faoliyat shunchalik qiziqarli va faol tartibda o'tadi.

Dars shaklida innovatsiyani quyidagi shaklda ko'rishimiz mumkin.

- a) Standart dars-dars ichidagi struktura o'zgarmaydi.
- b) Nostandart dars-dars ichidagi struktura o'zgaradi.
- v) Virtual dars-ya'ni masofadan o'qitish.

Pedagogik innovatsiyada "Yangi" tushunchasi markaziy o'rin tutadi. Shuningdek, pedagogik fanda xususiy, shartli, mahalliy va sub'ektiv yangilikka qiziqish uyg'otadi.

Innovatsiya jarayoni tarkibiy tuzilmalar va qonuniyatlarni qamrab olgan tizimdan iborat bo'lib, innovatsiya jarayonlari, ularning funksiyalari, rivojlanish qonuniyatlari, mexanizmlari va uni amalga oshirish texnologiyalari, boshqarish tamoillarining pedagogik asoslarini o'rganish oliy o'quv yurti o'quv jarayonini zamonaviy pedagogika hamda psixologiya fanlari yutuqlari asosida jahon standartlari darajasida tashkil etish imkonini beradi.

Innovatsiyaning asosini quyidagilar bilan ifodalash mumkin:

1. Maqsadingizni ifodalang.
2. Jamoangizni ilhomlantiring.
3. Diqqatingizni xaridorga qarating.
4. Har kimga o'xshatmang.
5. Hamma narsani shubha g'alviridan o'tkazib ko'ring.
6. Sinergiya yarating.
7. Jarayonni yarating.
8. Har qanday xatarni oldindan ko'ra biling.
9. O'zgarishlarning yetakchisiga aylaning.
10. Tashabbuskor bo'ling.

Shu o'rinda sinergiyaga to'xtalib o'tsak. Sinergiya bu foydali o'zaro hamkorlik, uning samarasi har bir inson yakka holda qilgan harakat yig'indisini olib qaraganimizda yanada ko'proq hisoblanadi. "Sinergiya" so'zi grek tilidan tarjima qilinganida aynan "hamkorlik, o'zaro munosabat" ma'nolarini bildiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Internet ma'lumotlari asosida:
2. www.wikipediya.uz
3. www.terabayt.uz
4. www.kutubxona.uz